

ceea ce demonstrează atât puterea lor ca mijlocitori ai schimburilor, cât și continuitatea legăturilor ce le aveau cu orașele sud-dunărene pe unde se aduceau asemenea produse. Recenta cercetare a registrelor vamale din Brașov și Sibiu, din prima jumătate a secolului al XVI-lea, a îngăduit fixarea unor noi concluzii de ansamblu și asupra negoțului extern al Țării Românești.

Potrivit acestor registre, neguțătorii munteni au adus, în 1503, la Brașov, mărfuri orientale în valoare totală de 2 749 772 de aspri. Ei proveneau din: Cimpulung, Tîrgoșor, Gherghița, Tîrговиște, București, Stoenești, Albești, Buzău, Brăila, Pitești și Rucăr (în ordinea volumului de afaceri). Primele cinci centre enumerate, orașe vechi și importante, totalizează 2 437 862 de aspri, adică 88% din totalul mărfurilor tranzitate la Brașov¹. O primă constatare — pe temeiul cifrelor citate — arată *rolul preponderent al orașenilor în realizarea comerțului extern*: ei efectuează aproape totalitatea tranzațiilor, participarea neguțătorilor din sate însumând abia câteva procente din totalul valoric. Acest fapt înseamnă, implicit, că *întreaga politică a voievozilor de a sprijini comerțul extern al țării favoriza, în primul rînd, activitatea tîrgoveților*, principalii beneficiari ai intervențiilor efectuate de autoritatea de stat împotriva opreliștilor și abuzurilor concurenților brașoveni. A doua constatare este că orașele concentrau traficul cu mărfurile orientale și că în tîrgurile mari, îndeosebi la Cimpulung, Tîrgoșor, Gherghița, Tîrговиște și, într-o măsură mult mai redusă, la București² se aflau principalele depozite ale mărfurilor aduse prin Peninsula Balcanică.

O situație similară oferă și piața Sibiului, unde, la 1500, soseau cu aceleași mărfuri « turcești », neguțătorii din Curtea de Argeș, Rîmnicul-Vilcea, Cimpulung, Tîrговиște, București și din satul Mărcești³.

De cel mai mare interes ar fi fost cunoașterea — tot pe temeiul cifrelor — a negoțului tîrgoveților munteni cu Peninsula Balcanică destinat consumului intern al Țării Românești (și nu numai pentru tranzitul spre Transilvania)⁴. Pierzîndu-se însă catastifele vameșilor de la vadurile Dunării, ca și registrele vistieriei domnești, asemenea cifre nu ne mai sînt cunoscute.

Totuși, drumul parcurs de neguțătorii Țării Românești — de tîrgoveți, în primul rînd — ca realizatori ai schimburilor externe se poate aprecia tot după datele registrelor Brașovului. În 1503, din totalul de mărfuri orientale importate în orașul transilvănean (4 246 034 de aspri), partea negustorilor de la sud de Carpați se ridică la 2 749 772 de aspri sau 64,8%, în timp ce brașovenii, la ei acasă, aduc din aceleași articole numai 1 296 897 de aspri sau 30,5%, mai puțin de jumătate din ceea ce realizau « colegii » lor munteni⁴. La 1503,

¹ Cifrele sînt date din disertația: R. A. Manolescu, *Evoluția schimbului de mărfuri al Țării Românești și Moldovei cu Brașovul în secolele XIV—XVI*, vol. II, București, 1960, anexa I (în continuare: R. Manolescu, *Disertația*). Aceste cifre întregesc pe acelea publicate de același autor în *Schimbul de mărfuri dintre Țara Românească și Brașov...*, în SMIM II, 1957 (în continuare: R. Manolescu, *Brașovul*), și Radu Manolescu, *Comerțul Țării Românești și Moldovei cu Brașovul (Secolele XIV—XVI)*, București, 1965, p. 172 (în continuare *Comerțul*).

² Pentru București, vezi R. Manolescu, *Aspecte din istoria negoțului bucureștean în secolul al XVI-lea*, în « Studii », XII, 1959, nr. 5, p. 25—69, îndeosebi anexa 16, p. 67.

³ Radu Manolescu, *Relațiile comerciale ale Țării Românești cu Sibiu la începutul veacului al XVI-lea*, în « Anal. Univ. București, seria Științe sociale-Istorie » 1956, nr. 5, p. 207—240.

⁴ Radu Manolescu, *Disertația*; idem, *Brașovul*, p. 173, cu procentele 68% și 31,3%, ibidem, *Comerțul*, Anexa. În 1530, registrele Brașovului cuprind date numai pe 6 luni: neguțătorii Țării Românești aduc 59,3% din totalul mărfurilor orientale, brașovenii 20,2%,